

בעזרת השי"ת

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב

ספר

קול יעקב

על הלכות סתו"ם

ועתה בהדפסה שנייה הדפסנו אותו

עם הש"ע ובאר הגולה

וגם עם כל הכונות הצריכות לתפילין וכתיבתו על סדר הכוונה
שסדר הרב החסיד המפורסם המקובל האלקי הרש"ש ז"ל
מהאר"י ז"ל וגם עם איזה תוספת דינים וסדר ההגהה והבדיקה
מאתי איש קטן

הצעיר יעקב חיים ה' יצחק ברוך נ"י

יליד עוב"י בכל רבתי יע"א. ולע"ע איתן מושבו

פעה"ק ירושלם תובב"א

שנת עת"ר לפ"ק

Adresse : JACOB CHAIM CHACHAM ISAC BARUCH
in JERUSALEM Palestine

ויברכהו ויאמר הקול קול יעקב

שער מהדורה שניה שי"ל על ידי המחבר בשנת תר"ע

מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל

תתן אמת ליעקב

לוח הסימנים של הלכות כתיבת סתו"ם

המובאים בספר הזה מש"ע או"ח ויו"ד

הלכות תפילין מש"ע או"ח

א	סדר כתיבת תפילין ועשיית הבתים והנחתן בבתים ותפירתן	לב
גח	דין תקוני תפילין ודין הרצועות	לג
סב	דין סדר הנחת הפרשיות בתפילין והמהדרין אשר להם ב' זוגות תפילין	לד
סו	דין מנין השיטין, (ושם כתוב סדר כוונת כתיבת התפילין)	לה
עה	דקדוק כתיבתן, (ושם כתוב צורת האותיות ודיני התגין וכוונת התגין)	לו
צב	מי הם הכשרים לכתוב תפילין ולקנות מהם	טל
צח	אם מותר לשנות תפילין של יד לשל ראש	מב

הלכות מגילה

קג	דיני קריאת המגילה	תרץ
קה	דיני כתיבת המגילה	תרצא

הלכות ספר תורה מש"ע יו"ד

קטו	שכר מצות כתיבת ספר תורה	ער
קיז	העור שנכתבה עליו ושרטוטין ודין הדיו	ערא
קכג	דין רוחב הדפין	ערב
קכו	שיעור הגליון וריוח בין שיטה לשיטה ובין דף לדף	ערג
קל	שצריך לכתוב אותה לשמה ודין תיקון האותיות וזיונן	ערד
קלה	צורת פרשה פתוחה וסתומה וצורת השירה	ערה
קמא	דין תליית הדילוג ודין הטועה בכתיבת השם	רעו
קס	שלא להפוך היריעה על פניה	רעז
קסא	דין תפירת ספר תורה	רעח
קסד	דיני הגהת ספר תורה ושלא ישהנו מוטעה	רעט
קסז	נקרעה היריעה לאחר תפירתה	רפ
קעא	מי כשר לכתוב ספר תורה ואם אמר הסופר שלא כתב האזכרות לשמן	רפא

הלכות מזוזה

קעה	במה והיאך נכתבת	רפח
קפ	שלא לכתוב אותה על גליון ספר תורה	רץ
קפב	מזוזה מתי נבדקת ומי חייב בה	רצא

הקרמת הרב המחבר נר"ו

ישתבח הכורא ויתפאר היוצר כי הפליא חסדו לי אשר עזרני וזכני לחבר את הספר הזה הנקרא קול יעקב על הלכות תפילין ומגילות וספרים ומזוזות ועדי בשחקים וסהדי במרומים רוכב ערכות. אשר לפניו נגלו כל תעלומות, כי לא ליקרא דילי עבידנא, כי מה אני ומה חיי, איש צעיר ונבזה, עפר מן האדמה חרס כחרסי האדמה. אלא הכל לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה. וכדי לזכות את הרבים אמרתי אלכה נא השדה ואלקטה באמרים, מן הראשונים ומן האחרונים, עם איזה חדושים מדילי בדיני תפילין ומגילות ספרי תורה ומזוזות וקבצתים כעמיר גורנה על סדר הש"ע שסדר מרן ורבנן הרב מהר"י קארו זלה"ה, כדי שתיכף ומיד ידע המעיין אם ירצה מהיכן נובע מקור הדין ולמען ירוץ הקורא בו להלכה פסוקה, כדת והלכה. ועוד הוספתי עליהם מנהגי עירנו בגדאד יע"א השייכים לכתיבת תפילין ומגילות ספרי תורה ומזוזות (מפני כשחברתי את הספר הזה הייתי עדיין בעיר ואם בישראל בגדאד יע"א שבארץ בכל והיה הספר הזה התחלת חברי ואחר כך הגדיל ה' חסדו עמי וזכני לעלות ולהסתופף בהיכלו עיה"ק ירושלים תובכ"א שנת התרס"ד ר"ח אייר והגעתי לשם ביום שמחות שהוא אסרו חג של שבועות ועל ידי קדושת הארץ ורחמי אל המרובים נסתייעתי שם לחבר עוד חבורים אחרים כמו שאמר הכתוב כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלם ומהם יצאו לאור הדפוס ומהם עדיין כ"י אצלי עד אשר יסייענו ה' ברוב רחמיו וברוב חסדיו להוציאם לאורה).

ועוד נוסף עליהם כל דינים השייכים בכתיבת תפילין על פי קבלת האר"י זלה"ה מועתק משער הכוונות, וגם כוונה הצריכה בשעת כתיבת הפרשיות, וכוונת כתיבת השמות, (ועתה בהדפסה השניה סייענו ה' להוסיף עוד כוונת כתיבת התפילין ומזוזות וכוונת כתיבת השם על פי הסדר שכתב הרב החסיד המקובל האלהי הרש"ש זלה"ה המפורסם שבקי בחדרי חדרים של חכמת הקבלה ועל פיו יסעו כל חסידי בית אל יכב"ץ שבעיר קודשינו ירושלם תובכ"א ולכון התפילות על פי הסדר שעשה זיע"א. וגם נתוסף כוונת התגין של תפילין והתפירה וכל מה שצריך לכוין בעשיית התפילין). וכל אחת ואחת במקום הצריך להן חונות, למען ימצא המבקש כל תאותו ולא יחסר כל בו. וזה שקראתי אותו קול יעקב" הוא רמו לשמי יעקב חיים כי קול בגימטריא ב' פעמים חיים המקום ברחמיו יוסיף לנו חיים ארוכים ונעימים ויזכנו לחבר עוד חבורים חבורים ואיר עיני בתורתו, כדי לעבוד עבודתו, ויפתח לבנו בתורתו, וישים בלבנו אהבתו ויראתו, ויעזרנו על דבר כבוד שמו ויראנו בכיאת משיח צדקנו אמן כן יהי רצון.

כה דברי הצב"י המצפה לתשועת ה' והבוטח ברוב רחמיו וברוב חסדיו להאיר עיני בתורתו:

טל. מי הם הכשרים לכתוב תפילין ולקנות מהם. וכו' סעיף

א "תפילין שכתבן עבד או אשה או קטן אפילו הגיע לתוך ז' א"י או כותי או ישראל מומר [מדישמיס מלחמיס טספ: לעבורת אלילים] א

א נתיק מ"ס כ"ז: ב מדיש (סס) טלמס קטמ: ב"י נתיק סס:

קול יעקב

אין פירושו רק שיהא ראשו משוך ולא עגול, רגול מרכבה, ועיין אמת ליעקב בדברים הפוסלים את הספר תורה אות י"ו, [ויש להעיר על דבריו מ"ש פרק הבונה ולא מתיישב בוה, על דבריו מ"ש פרק הבונה כדל"ש דעת מר"ן ז"ל, וכל זה שכתבנו כדי ליישב דעת מר"ן ז"ל, אבל האחרונים החמירו בוה וכתבו שלא להוציא לכתלה ספר תורה בלא תגין עד שיתקנהו, אמת ליעקב שם, לרוד אמת ס"י י"א אות י"ו, וכן כתב בספרו יוסף אומץ סימן הגובר וז"ל: מכל מקום יש לחוש לדברי ר"ת ולספר התרומה והראש ולסיעתם דפסלי הספר תורה בלא תגין, וכתב הר"ך בית א' חדר ל' דלדעתם הותר בתגין או חסר פסול עיין שם, ורבינו הארי"ל ז"ל החמיר מאוד בתגין עכ"ל עיין שם, בית מנוחה בדני חסר או נוסף אות ל"ג, אמרי שפר שם. וכן מבואר בדברי הארי"ל ז"ל בעץ חיים בשער הנקודות פרק ו' שצריך לתייג שעטניו ג"ץ כל אחת מהם ג' תגין ובר"ך ח"י"ה כל אחת תגין אחד ועינין שם טעם בסוד, ועל כן עליהם אין להוסיף ומהם אין לגרוס כמו שכתבתי לעיל אות ט"ז [בתרא] בשם הרש"ש ז"ל, וכן לפי דברי הארי"ל ז"ל צריך שיהא התגין נוגעין באותיות כמו שכתב במבוא שערים שער ב' ח"ב פרק ו' וכנהרס מחדש דף ט' ע"ד ועינין שם. מיהו אף אם לא תייג כלל אפילו בתפילין מועיל להם תיקון לתייגן לאחר שנכתבו ואין בוה משום שלא כסדרם, כ"ח, מג"א ס"ק ג', רבינו זלמן אות ה', קטת הסופר ס"י ה' אות ד', אמרי שפר שם. ובענין התסרות ויתרות בפרשיות של תפילין עיין מה שכתב הטור בשם הרמב"ם, וכן מנהגנו

כהרמב"ם וכמנהג שכתב בית יוסף, ודלא נר"ו שנחלק עליו בלנטופת השלישית:

סימן ט"ל

א סעיף א'. תפילין שכתבן עבד וכו'. פירש רש"י עבד ואשה אינן בקשירה ופסול עשה שהזמן גרמא הוא, דלילה ושבת לאו זמן תפילין הוא, כ"ח, שלחן גבוה אות ב':

ב שם. או קטן וכו'. כיון דילפינן מקרא בעץ שיהא דוקא גדול ממש דהיינו שהיא

שתי שערות אחר שהוא כן י"ג שנה, מג"א ס"ק א', אליה רבה אות א', מטה יהודה אות א', ישועות יעקב ס"י ל"ב אות י"ח, רבינו זלמן אות

א', מלאכת שמים כלל א' אות ה' בחכמה קטת הסופר ס"י א' אות ב', אמרי שפר כלל ב' אות ד',

ודלא כנהר שלום אות א'. ומה שכתב המג"א אבל מספיקא פסול לכתוב עד שיהא כן י"ח שנה

וכו', האחרונים תמהו על זה ולא מציינו בשם מקום הך שיעורא לתלות שהביא שתי שערות

אלוה רבה שם, נודע כיהודה חא"ח מחזיקי תנינא ס"י א', ישועות יעקב אות א', מחזיקי

השקל, לבושי שרד, מלאכת שמים שם בביתו אות י"ג, אמרי שפר שם. והמחצית השקל כתב

שטעות סופר יש. ומה שכתב הפרמ"ג באשל אברהם דנתמלא זקנו הוי סימן דמסתמא רביא

שתי שערות ובס"י י"ג סעיף ח' בהגה מסיני דנתמלא זקנו היינו מבין י"ח שנה עיין שם, כתב עליו המלאכת שמים שם וז"ל: במחילת כבודו שגה כרואה, דשם איתא רק דבפחות מבין י"ח לא

קול יעקב

מקרי נתמלא זקנו מפני כבוד צבור, אבל לומר הבן י"ח חזקה דרבא אפילו לקולא זה לא נאמר ולא נרמז שם, על כן דברי המג"א הללו בתמא הם עומדים וכמו שבאמת פליגי עליו כל הגדולים הנ"ל, והימא על ספר חיי אדם כלל י"ד שהעתיקם עכ"ל. וכן החיי עולם על דברי מג"א ס"ק א' דחה דברי הפרמ"ג עיין שם. ומה שכתב השמן המאור: מה שכתב המג"א עד שיהא כן י"ח שנה ר"ל דצריך להיות גם כן נתמלא זקנו עיין שם, צריך עיון דלפי דבריו העיקר חסר, אלא משמעות דברי המ"א כיון שהגיע ל"ח שנה בלא נתמלא זקנו כשר לכתוב, ועל זה תמהו הגדולים הנ"ל. ומה שכתב נודע ביהודה שם והביאו שערי תשובה אות א': תפילין שכתבו נער כן י"ג שנה ויום אחד או יותר קצת ולא בדקוהו אם יש לו סימני גדלות ואינו לפנינו, התפילין כשרין דסמכינן אחזקה כיון שהגיע לכל שנים הביא סימנים, המלאכת שמים דחה דבריו עיין שם באורך:

א אין סומכים במנין השנים אלא על פי עדים כשרים כמו שכתוב באבן העזר ס"י קס"ט

סעיף י"א, ואף על גב שיש שם כשם יש אומרים לסמוך אם החזוק בעיני השכנים, כתב בתשובת

פרח מטה אהרן ח"ב ס"י כ"ה שאין לסמוך על זה אלא בשעת הדחק, וכתב מלאכת שמים שם

פשיטא דבתפילין ומוזות אין שעת הדחק כל כך. על כן אין להקל על ידי חזקה שכנים וקול

אלא על ידי ראייה ברורה עיין שם. ומשפט שתי השערות ובדיקתן עיין באבן העזר ס"י קנ"ה

מסעיף ט"ו עד סעיף י"ט ובס"י קס"ט סעיף י"א:

ה נתמלא זקנו אין צריך לבדוק אחר השערות, אבן העזר שם ס"י קס"ט סעיף י"ד ובחושן משפט ס"י ל"ה: ונתמלא זקנו ולא הביא שתי שערות ונולד בו סימן מסימני סריס

הרי הוא גדול, חושן משפט שם סעיף ב', ועיין באבן העזר ס"י קנ"ה סעיף י"ב דלסתם מר"ן כן י"ט שנה ול' יום דינו כבן עשרים שנה, וליש מי שאומר שאינו חשוב כן עשרים שנה עד שיהיה כן עשרים פחות ל' יום. וסימני סריס עיין אבן העזר ס"י קע"ב סעיף ה': כל שאין לו זקן ושערו לקוי ובשרו מחליק וכשמטיל מים אינו עושה כיפה ושכבת זרעו דיהא ואין מימי רגליו מחמיצין ורווחץ כימות הגשמים ואין כשרו מעלה הבל וקולו לקוי ואינו ניכר בין איש לאשה, עיין שם:

א לא נולד בו סימני סריס לא מקרי גדול עד שיעברו רוב שנתיו, חושן משפט שם. והיינו ל"ה שנה ויום אחד אבן העזר ס"י קנ"ה סעיף י"ג:

ב נסתרס כדאי אדם כיון שהגיע ל"ג שנים ויום א' נקרא גדול שאין זה מביא סימנים לעולם, אבן העזר ס"י קע"ב סעיף ו':

ה שם, אי קטן וכו'. והוא הדין חרש או שוטה פסולין, בכור שור במסכת גיטין דף

מ"ה, כרם שלמה, ערך השלחן אות א', שערי תשובה אות א', קטת הסופר שם, מלאכת שמים

שם. וכן טומטום או אנדרוניגוס, ואם נקרע הטומטום ונמצא זכר כשרים, הרב מרדכי אידנאו

בשר"ת דברי יוסף ס"י י"ב, מתווק ברכה אות א', כרם שלמה שם, שערי תשובה שם:

ז וברניים אלו לא מהני גדול וכשר עומד על גבו, כיון שהטעם הוא וכל שישנו

בקשירה ישנו בכתיבה, שערי תשובה שם, ועיין מג"א ס"ק ב':

ח יש לגעור בסופרים שמניחים לגערים לכתוב תפילין ואין מודקקים אם הביאו סימני גדלות או לא, נודע ביהודה שם, כרם שלמה שם, שערי תשובה שם:

ט שם, או מוסר לעבורת אלילים וכו'. מר"ן בבית יוסף כתב ישראל מומר, דמיירי במומר